

Assen, 27 januari 2026

Ons kenmerk 4.3/2026000098

Behandeld door Thema Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Onderwerp: Besluit van Gedeputeerde Staten van Drenthe inzake wijziging vergunning grondwateronttrekking op grond van artikel 6.4 van de Waterwet

Gedeputeerde Staten van Drenthe;

1. BESLUIT

Gelet op het bepaalde in de Waterwet, Wet milieubeheer, de Algemene wet bestuursrecht, de Provinciale Omgevingsvisie Drenthe 2018 en de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018, hebben wij besloten:

Artikel I

- a. Dat het op basis van de bij de aanvraag behorende m.e.r.-aankomstnotitie kenmerk D10056515:78 van 26 april 2024 zoals opgenomen in bijlage 3, de activiteit niet zodanige negatieve effecten heeft voor het milieu dat het opstellen van een milieueffectrapport noodzakelijk is;
- b. De aan WMD Drinkwater NV (hierna WMD) verleende vergunning van 17 november 1970, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 22 augustus 1986 met kenmerk DGMH/D 376552/1, te wijzigen waardoor het mogelijk wordt om maximaal één miljoen kubieke meter grondwater per jaar (afgekort tot 1 Mm³/jaar) extra te winnen;
- c. De vergunning voor het extra onttrekken van maximaal één miljoen kubieke meter grondwater per jaar (1 Mm³/jaar) te verlenen voor onbepaalde tijd, met in achtneming van artikel 6.22 van de Waterwet.

Artikel II.

Aan dit besluit tot het extra winnen van één miljoen kubieke meter grondwater per jaar (1 Mm³/jaar), de volgende voorschriften te verbinden.

Voorschrift 1. Begripsbepalingen

- a. Daar waar in onderhavige vergunning wordt gesproken over het bevoegd gezag betreft dit thans Gedeputeerde Staten van Drenthe (hierna GS);
- b. Indien op basis van onderhavige vergunning een melding aan, overleg met of instemming van het bevoegd gezag noodzakelijk is, zal deze namens GS, thans door Thema Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna thema VTH) worden behandeld;
- c. Meldingen aan, verzoeken voor overleg met of instemming van het bevoegd gezag danwel documenten die op basis van onderhavige vergunning dienen te worden verstrekt kunnen worden verstuurd aan thema VTH via het daarvoor beschikbare e-mailadres (thans vth@drenthe.nl).

Voorschrift 2. Inrichting winning en algemeen

- a. De aanvraag voor wijziging van vergunning DGMH/D 376552/1 (met kenmerk 7929193) en de daarbij behorende documenten (opgenomen in bijlage 2), maken deel uit van deze beschikking. Daarnaast blijven de documenten behorende bij vergunning DGMH/D 376552/1 onderdeel van deze vergunning.
De vergunninghouder draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan berust bij diegene die binnen het bedrijf verantwoordelijk is voor de waterwinning. Op verzoek van of namens het bevoegd gezag dient deze persoon de vergunning, ijkingen, meetstaten, waarnemingen te kunnen overleggen.
- b. De configuratie van de bestaande onttrekking is vastgelegd en weergegeven in de figuur en tabellen in bijlage 2h.
- c. Eventuele wijziging(en) van de onttrekking (nieuwe, verplaatsen of vervallen van putten) worden, in verband met mogelijke verplaatsing van het zwaartepunt van de onttrekking, in overleg met het bevoegd gezag vastgesteld. Het bevoegd gezag wordt hiervan 4 weken voor aanvang van de werkzaamheden per e-mail op de hoogte gesteld. De exacte locatie, diepte en filterstelling van nieuwe onttrekkingsputten wordt op het moment van realisatie van de onttrekkingsputten bepaald.
- d. Na het inrichten van de onder voorschrift 2.c genoemde onttrekkingsputten overlegt de vergunninghouder binnen 14 dagen doch voorafgaand aan de ingebruikname van de putten de volgende gegevens van de nieuw onttrekkingsputten:
 - de filterstelling (diepte bovenkant- en onderkant filter) in cm t.o.v. N.A.P. en maaiveld;
 - de diameter van het filter en de stijgbuis in mm;
 - het materiaal van filter en van stijgbuis;
 - een boorstaat of profielbeschrijving overeenkomstig voorschrift 2.e;
 - de coördinaten van de meetpunten in meters ten opzichte van het Rijksdriehoeksstelsel;
 - de hoogte van het meetpunt (= referentiepunt; veelal bovenkant buis) in cm t.o.v. N.A.P.;
 - de hoogte van het maaiveld ter plaatse in cm t.o.v. N.A.P.;
 - de bruto pompcapaciteit in m³ per uur.
- e. Nieuwe boringen ten behoeve van onttrekkings- en/of monitoringsputten dienen te worden uitgevoerd in overeenstemming met het geldende "Protocol BRL SIKB 2101" (mechanisch boren) zoals vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Bodembeheer, ondergebracht bij de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) te Gouda. Het uitvoerende boorbedrijf dient bovendien te beschikken over een certificaat als bedoeld in de geldende "Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren BRL SIKB 2101", zoals vastgesteld door het CCvD voornoemd, ondergebracht bij de SIKB te Gouda voornoemd.
De exacte gegevens worden door middel van de boorbeschrijving(en) conform de eisen in protocol SIKB-2101 voorafgaand aan de ingebruikname van de inrichting toegezonden aan het bevoegd gezag.
- f. Indien mechanische putreiniging niet mogelijk is, mag chemische putreiniging plaatsvinden, indien het bevoegd gezag hiervan 4 weken vooraf per e-mail op de hoogte is gesteld. Reiniging vindt plaats in overleg met en na toestemming van het bevoegd gezag.
- g. Indien een onttrekkingsput definitief buiten gebruik wordt gesteld, dient het boorgat binnen drie maanden te worden gedicht overeenkomstig protocol BRL SIKB 2101, tenzij de betreffende put na goedkeuring van het bevoegd gezag voor een ander doel wordt bestemd.
Bij het dichten van de put dient het oorspronkelijke bodemprofiel zo goed mogelijk te worden hersteld, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat oorspronkelijk gescheiden watervoerende pakketten door een weerstand biedende laag gescheiden blijven. Daarbij dienen de filters permanent te worden afgedicht. De afdichting dient te worden gemeld bij het bevoegd gezag.

- h. Vervanging van apparatuur die van belang is voor de registratie van de primaire onttrekking van de winning, dient binnen twee weken schriftelijk te worden gemeld aan het bevoegd gezag.
- i. De onttrekking leidt niet tot grotere of andere negatieve effecten voor belangen van het grondwater, dan welke zijn beschreven in het "Geohydrologisch modelonderzoek en effectbeoordeling", welke als bijlage 2c is toegevoegd.

Voorschrift 3 Meten en vastleggen onttrokken hoeveelheden grondwater

- a. De vergunninghouder zorgt ervoor dat de onttrokken hoeveelheden grondwater per put worden gemeten en geregistreerd.
- b. De onttrokken hoeveelheden grondwater worden zodanig gemeten dat het meetresultaat niet meer dan vijf procent afwijkt van de werkelijk onttrokken hoeveelheden.
- c. Meetinstrumenten worden op een goed toegankelijke plaats geïnstalleerd, zodanig dat de instrumenten goed afleesbaar zijn.
- d. De onder voorschrift 3.a genoemde meetresultaten dienen ten minste maandelijks te worden vastgelegd in een digitale meetstaat.
- e. Bij vervangen of resetten van een meetinstrument wordt zowel de eindstand van het oude meetinstrument als de beginstand van het nieuwe meetinstrument vastgelegd in een meetstaat.
- f. Op de meetstaat wordt, onder opgave van de datum, eveneens melding gemaakt van voorvallen, die van invloed kunnen zijn op de meting.
- g. De digitale meetstaten worden minstens vijf jaar voor het bevoegd gezag beschikbaar gehouden.
- h. Aan het eind van ieder kwartaal dienen de, onder voorschrift 3.a en 3.d, geregistreerde hoeveelheden grondwater te worden ingevuld op een door het bevoegd gezag vastgesteld registratieformulier. Vóór het eind van het volgende kwartaal dient dit formulier naar het bevoegd gezag gezonden te worden.

Voorschrift 4 Meten en registreren freatische grondwaterstanden en/of stijghoogten

- a. De vergunninghouder handhaaft of richt het monitoringsmeetnet in de figuur en tabellen in bijlage 2h bij deze vergunning zijn opgenomen.
- b. Nieuwe monitoringsfilters moeten worden geplaatst volgens de geldende NEN-norm weergegeven in voorschrift 4.f zodat er een goede boorbeschrijving gemaakt kan worden. De boorbeschrijvingen moeten worden gemaakt volgens de geldende NEN-norm zodat dat er een juist beeld wordt verkregen van de doorboorde grondlagen.
- c. De doorboorde scheidende lagen dienen rondom de buizen afgedicht te worden met een materiaal dat een water scheidende functie heeft en niet milieubelastend is.
- d. Na het inrichten van het, onder voorschrift 4.a genoemde, monitoringsmeetnet overlegt de vergunninghouder binnen veertien dagen de volgende gegevens van de nieuw geplaatste peilfilters:
 - de filterstelling (diepte bovenkant- en onderkant filter) in cm t.o.v. N.A.P. en maaiveld;
 - de diameter van filter en van stijgbuis;
 - het materiaal van filter en van stijgbuis;
 - de gemeten stijghoogte;
 - een boorstaat of profielbeschrijving;
 - de hoogte van het maaiveld ter plaatse in cm t.o.v. N.A.P.;
 - de hoogte van het meetpunt (= referentiepunt; veelal bovenkant buis) in cm t.o.v. N.A.P.;

- een detailschets van de meetpunten en de directe omgeving met de bijbehorende maten;
 - de afwerking van de meetlocatie;
 - de toegankelijkheid van de meetlocatie;
 - de coördinaten van de meetpunten in meters ten opzichte van het Rijksdriehoeksstelsel;
 - de beherende en waarnemende instantie;
 - de contactpersoon van de beherende danwel waarnemende instantie.
- e. De vergunninghouder zorgt ervoor dat invloed van de winning op de grondwaterstand en de stijghoogte wordt gemonitord. Dit gebeurt door registratie van de freatische grondwaterstanden en stijghoogten in de peilbuizen van het onder voorschrift 4.a genoemde monitoringsmeetnet van drinkwaterwinning Beilen.
- f. De vergunninghouder zorgt ervoor dat het registreren van de grondwaterstanden en/of stijghoogten in de peilbuizen, zoals genoemd in voorschrift 4.a, tenminste dagelijks geautomatiseerd gebeurt. Bij de aanleg en het onderhouden van de peilbuizen en registreren van de waarnemingen wordt gewerkt volgens de meest actuele versie van het Handboek meten van grondwaterstanden in peilbuizen (nu STOWA 2012-50), of de vervanger hiervan. Tevens dienen de bijbehorende NEN normen 5119, 5766, de NEN-en-ISO normen 14688-1, 22475-1, 21413 en de NPR-ISO/TR 23211 of in de vakliteratuur aangetoond gelijkwaardige methoden (die bijvoorbeeld vanwege nieuwheid nog niet zijn opgenomen in een NEN), in acht te worden genomen. Hoogten van het maaiveld, waterstanden en stijghoogten moeten (ook) worden aangegeven in meters ten opzichte van NAP, afgerond op centimeters.
- Om de effecten van de uitbreiding van de winning met 1 Mm³/jaar te kunnen monitoren dient het bestaande monitoringsmeetnet te worden uitgebreid. Het aantal meetfilters en de diepte hiervan ten opzichte van maaiveld wordt in overleg met en na instemming van het bevoegd gezag vastgesteld.
 - De locaties en meetfilters van de nieuw te plaatsen peilbuizen worden na het plaatsen opgenomen in het monitoringsmeetnet zoals bedoeld onder a. Een exemplaar van dit gewijzigde monitoringsmeetnet wordt binnen een termijn van 14 dagen na plaatsing toegezonden aan het bevoegd gezag.
 - Indien nog niet als zodanig uitgevoerd dienen alle peilbuizen en peilputten van de waterwinning te worden voorzien van een freatisch meetfilter. Het bemeten van solitaire freatische meetfilters wordt niet wenselijk geacht.
 - Voor zover nog niet van toepassing wordt er overgegaan op dagelijkse waarnemingen van alle bestaande en nieuwe peilbuizen en peilputten op een vaste tijd, om zes uur in de ochtend. De automatische meetapparatuur waarmee dit wordt verricht, dient minimaal tweemaal per jaar te worden uitgelezen. Bij uitlezing dienen handmetingen te worden verricht. Dit ter ijkning van de automatische metingen. De resultaten van deze meting dienen te worden geregistreerd en te worden gezonden aan bevoegd gezag. De afwijking dient te voldoen aan de meest actuele versie van het Handboek meten van grondwaterstanden in peilbuizen (nu STOWA 2012-50), of de vervanger hiervan.
 - Minimaal moet bepompde pakket worden bemeten evenals een meetfilter in het freatische grondwater. Indien pakketten aanwezig zijn welke door een slecht doorlatende gescheiden van het bepompde pakket en/of meetfilters die een afwijkend grondwaterstandsverloop vertonen dan moeten deze ook worden bemeten.
 - Alle beschikbare informatie over de peilbuizen en peilputten dient te worden aangeleverd, waaronder locatie, filterstelling, hoogten van maaiveld en bovenkant peilfilters, boorbeschrijving (indien beschikbaar) tijdsreeks overzicht, onderhoudsstaat en afwerking. Dit moet per e-mail aan provincie Drenthe onder vermelding van zaaknummer 202203539, naam en locatie van de werkzaamheden en aan TNO voor invoer in DINO-loket overeenkomstig de

verplichtingen die voortvloeien uit de Wet basisregistratie ondergrond (BRO). Indien WMD is aangewezen als bronhouder, dan wordt de invoer en registratie in DINO-loket overeenkomstig de BRO door WMD uitgevoerd.

- Voor zover waarnemingen van grondwaterstand met drukopnemers door de provincie Drenthe worden uitgevoerd in meetpunten van WMD zullen deze vooralsnog worden voortgezet. Mocht dit wijzigen dan zullen deze putten worden ondergebracht bij WMD en wordt WMD hiermee ook verantwoordelijk voor de metingen van de grondwaterstand.
- g. De onder voorschrift 3 en 4 bedoelde waarnemingen dienen te worden gezonden aan TNO of door WMD als bronhouder ingevoerd in DINO-loket binnen de daarbij onderling overeengekomen termijn en nader overeen te komen vorm. Indien TNO niet meer optreedt als landelijke databeheerder dienen de gegevens naar zijn rechtsopvolger en/of het bevoegd gezag gestuurd te worden.
- h. De vergunninghouder zorgt voor de instandhouding van de onder voorschrift 4 genoemde meetlocaties, zodat de betrouwbaarheid en continuïteit van de waarnemingen gewaarborgd blijft. Dit houdt onder andere in dat:
- alle waarnemingsputten minimaal twee keer per jaar worden gecontroleerd op doelmatige werking en waar nodig onderhouden;
 - van alle meetlocaties worden minimaal eenmaal per vijf jaar, of vaker indien nodig, de filters afgepompt en schoongemaakt. Hierbij wordt verwezen naar Hoofdstuk 5, paragraaf 5.4 van het Handboek meten van Grondwaterstanden STOWA 2012-50;
 - minimaal eenmaal per vijf jaar worden de hoogte van het meetpunten opnieuw in gemeten ten opzichte van N.A.P.;
 - (incidentele) schades dienen direct te worden hersteld;
 - onklaar geraakte peilbuizen of meetapparatuur moeten worden gemeld bij het bevoegd gezag en door de vergunninghouder tijdig worden vervangen, waarbij de termijn van vervanging in overleg met het bevoegd gezag zal worden afgesproken.

Voorschrift 5 Evaluatie effecten

- a. Vijf jaar na uitbreiding van de winning dient een uitgebreide analyse en rapportage van de monitoringsresultaten te worden uitgevoerd. Dit rapport dient te worden opgesteld in overleg met het bevoegd gezag. In de evaluatie dienen alle meetlocaties, aangegeven in de figuur en de tabellen van bijlage 2h, te worden meegenomen in de rapportage. Ook kan er bij de evaluatie gebruik gemaakt worden van overige meetlocaties uit het Primaire meetnet van de provincie Drenthe of het Meetnet Verdroging van de provincie Drenthe. Deze meetgegevens worden overeenkomstig het voorgaande door de provincie Drenthe op verzoek beschikbaar gesteld.

De evaluatie/rapportage moet worden geleverd binnen zes maanden na deze waarnemingsperiode. Er dient een correctie voor de invloed van weersomstandigheden op de monitoring-resultaten (grondwaterstand tijdreeksen) te worden toegepast, door gebruik te maken van een door het bevoegd gezag geaccepteerd computerprogramma voor tijdreeksanalyse (Hydro-monitor, Pasta's of gelijkwaardig).

De uitwerking en de analyse moeten zijn gericht op het mogelijk optreden van nadelige effecten van deze winning van grondwater. Aspecten die in deze analyse aandacht moeten hebben:

- de effecten op de in de omgeving aanwezige belangen;
- mogelijke verdroging van landbouw en natuur als gevolg van het vergroten van de onttrekking met 1 Mm³/jaar;

- het verschil tussen de referentiewaarde en de gemeten grondwaterstanden na uitbreiding van de onttrekking met 1 Mm³/jaar. Als referentiewaarde gelden de grondwaterstanden zoals deze zijn vastgesteld in de periode voorafgaand aan de start van de werkzaamheden;
 - het verschil tussen de gemeten grondwaterstanden en de effecten zoals berekend in het "Geohydrologisch modelonderzoek en effectbepaling", welke als bijlage 2c is toegevoegd.
- b. Het bevoegd gezag kan, gebaseerd op de verzamelde gegevens vanwege de voorschriften en de voortgang van de winning en de evaluatie genoemd in voorschrift 5.a wijzigingen van het meetprogramma voorschrijven. Wijzigingen in het meetprogramma kunnen betrekking hebben op freatische grondwaterstanden, stijghoogten, de (grond)waterkwaliteit, de kwaliteit en/of hoedanigheid van de bodem. Daarnaast kan het bevoegd gezag een extra evaluatie voorschrijven.
- c. Rapport(en) met vorengenoemde evaluatie dient digitaal te worden gezonden aan het bevoegd gezag.

Voorschrift 6 Digitaal dossier

- a. De vergunninghouder dient een digitaal dossier bij te houden, waarin alle meetgegevens dienen te worden bijgehouden die voortvloeien uit de vergunningsvoorschriften en aanwijzingen door of namens het bevoegd gezag, de daarop gebaseerde rapportages, besprekingsverslagen, uitgevoerd onderhoud aan peilbuizen en dergelijke. Ook dient in het digitale logboek te worden bijgehouden of er wijzigingen zijn geweest in de oppervlaktewaterhuishouding, daar waar WMD oppervlaktewaterbeheerder is van het terrein van de waterwinning. De effecten worden in beeld gebracht in samenhang met de peilontwikkelingen in het "Beilerstroom" gebied. Hierbij dient een omschrijving te worden bijgevoegd van de uitgevoerde wijziging, inclusief kaart materiaal of situatieschets.
- b. Het digitale dossier moet op een verzoek daartoe aan het bevoegd gezag onverwijld ter inzage worden gegeven.
- c. Op een gemotiveerd schriftelijk voorstel van de vergunninghouder kan door of namens het bevoegd gezag goedkeuring gegeven worden voor wijziging van het monitoringsmeetnet. De goedkeuring kan alleen plaatsvinden als deze wijziging geen gevolgen heeft voor de monitoring van de winning en belangen van derden daarmee niet worden geschaad.
- d. Indien een peilbuis van het voor deze vergunning aanwezige monitoringsmeetnet niet meer door de vergunninghouder of een derde wordt waargenomen, wordt deze binnen een maand na de laatste meting gedempt overeenkomstig protocol BRL SIKB 2101. Bij het dempen van de peilbuis dient het oorspronkelijke bodemprofiel zo goed mogelijk te worden hersteld, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat oorspronkelijk gescheiden watervoerende pakketten door een weerstand biedende laag gescheiden blijven.
- e. Ieder onderhoud en elke waterpassing dient te worden gemeld bij TNO-NITG dan wel door WMD als bronhouder worden ingevoerd in DINO-loket, binnen de daarbij onderling overeengekomen termijn en nader overeen te komen vorm. Indien TNO-NITG niet meer optreedt als landelijke databeheerder, dienen de gegevens bij zijn rechtsopvolger en/of het bevoegd gezag gemeld te worden.

Voorschrift 7 Beëindiging winning

- a. Het voornemen tot sluiting van de winning dient minimaal twee jaar voorafgaand aan de sluiting van de winning schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag.

- b. Bij de melding zorgt de vergunninghouder voor een actueel grondwatermodel waarmee de hydrologische effecten van de beëindiging van de winning kunnen worden berekend. Dit grondwatermodel wordt aan het bevoegd gezag, inclusief een geohydrologische beschrijving van het model (handleiding), ter beschikking gesteld.
- c. De metingen zoals voorgeschreven in voorschrift 4.e, dienen tot en met vijf jaar na het staken van de grondwateronttrekking te worden uitgevoerd.
- d. Binnen drie maanden na het beëindigen van de metingen zoals voorgeschreven in voorschrift 3 dienen deze per peilbuis in een document te worden verzameld. Dit document dient naar het bevoegd gezag te worden gezonden.

2. ONDERTEKENING

Gelezen het bepaalde in de Waterwet, Wet milieubeheer, de Algemene wet bestuursrecht, de Provinciale Omgevingsvisie Drenthe 2018 en de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018, evenals het vigerende Organisatiebesluit provincie Drenthe 2023, zijn wij van mening dat op basis van de bij de aanvraag behorende onderbouwende documenten, de ingediende aanvulling en de voorstaande overwegingen, de aanvullende onttrekking van 1 Mm³/jaar op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd.

Gedeputeerde Staten voornoemd,

, voorzitter

, secretaris b.a.

3. PROCEDURE

3.1. Beroep

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een beroepschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

3.2. Toezending beschikking

Afschrift van deze beschikking aan:

- De aanvrager, WMD Drinkwater NV
 - indieners van de zienswijzen
- het dagelijks bestuur van het waterschap Drents Overijsselse Delta
- het college van Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ HET BESLUIT

4. AANVRAAG

Op 31 juli 2023 hebben wij van WMD Drinkwater NV (hierna: WMD) een aanvraag met kenmerk 7929193 ontvangen voor het wijzigen van de aan de aanvrager verleende watervergunning d.d. 17 november 1970. Die vergunning is naderhand gewijzigd bij besluit van 22 augustus 1986 met het kenmerk DGMH/D 376552/1. De aanvraag tot wijziging is bij ons geregistreerd onder zaaknummer 202203539.

Op 26 januari 2024 en 7 mei 2024 is de aanvraag aangevuld waarbij beide keren opnieuw een aanmeldnotitie milieueffectrapportage is ingediend.

De aanvraag heeft betrekking op het uitbreiden van de reeds bestaande grondwaterwinning 'Beilen' met een hoeveelheid van één miljoen kubieke meter per jaar (1 Mm³/jaar). De reden voor deze uitbreiding is dat de WMD met deze uitbreiding invulling geeft aan haar wettelijke leveringsverplichting door te zorgen voor voldoende reserve in de winningscapaciteit. Hierbij wordt aangesloten bij de uitkomsten van de door de WMD uitgevoerde prognose "Drinkwaterbehoefte 2022-2040". Als gevolg van het realiseren van deze uitbreiding is weer sprake van een robuuste en duurzame winning van drinkwater.

Ter onderbouwing van deze vergunningaanvraag voor uitbreiding van de onttrekkingscapaciteit zijn onderstaande documenten aangeleverd.

- Aanvraag omgevingsloket - Uitbreiding drinkwateronttrekking Beilen (aanvraagnummer 7929193, d.d. 31 juli 2023) in bijlage 2a.
- Memo - Onderbouwing vergunningaanvraag Beilen (WMD, d.d. 15 september 2023) in bijlage 2b.
- Geohydrologisch modelonderzoek en effectbepaling - Vergunningonderbouwing Waterwet (Arcadis, d.d. 8 mei 2024) in bijlage 2c.
- Modellerings uitbreiding waterwinning Beilen - Bijlage C (Arcadis, referentie D10045801:36, d.d. 18 juli 2023) in bijlage 2d.
- Uitbreiding drinkwaterwinning Beilen - Voortoets (Kleijberg Ecologie, kenmerk KE07-01, d.d. 12 april 2024) in bijlage 2e.
- Memo – Stikstofdepositie uitbreiding puttenveld- winning Beilen (WMD, d.d. 17 maart 2023) inclusief Aeriusberekening (kenmerk RWRU6N9AkouM, d.d. 16 maart 2023) in bijlage 2f.
- Bureauonderzoek Archeologie en Aardkunde (Arcadis, referentie AAR 398, d.d. 19 juli 2023) in bijlage 2g.
- Overzicht onttrekkingsstelsel en monitoringsfilters winning Beilen (WMD, d.d. 10 maart 2025) in bijlage 2h.

4.1. Relatie met bestaande vergunning

De aanvraag van de WMD heeft betrekking op de wijziging van een vergunning die is verleend in 1970 en naderhand is gewijzigd in 1986. De WMD ontleent derhalve rechten aan deze vergunningen. Dit houdt in dat bij dit besluit tot uitbreiding van de wincapaciteit met 1 Mm³/jaar de reeds vergunde 4 Mm³/jaar niet ter discussie staat.

5. PROCEDURE

5.1. Voorbereiding - Gevolgde procedure

De aanvraag is ingediend voorafgaande aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op grond van het bepaalde in artikel 4.3, aanhef en onder a, van de Invoeringswet Omgevingswet is het oude recht (in casu de Waterwet) van toepassing op het te nemen besluit tot aan het moment dat het besluit onherroepelijk is

De Waterwet bepaalt dat op de voorbereiding van een beschikking tot het verlenen van een vergunning voor het onttrekken en/of infiltreren van water, als bedoeld in artikel 6.4 Waterwet, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 Wet milieubeheer van toepassing is.

Het ontwerpbesluit is in afschrift gezonden aan:

- de aanvrager, WMD Drinkwater NV
- het dagelijks bestuur van het waterschap Drents Overijsselse Delta
- het college van Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe

Het ontwerpbesluit en alle bijbehorende stukken zijn vanaf 10 september 2025 gedurende zes weken ter inzage gelegd en kunnen geraadpleegd worden via <https://www.officielebekendmakingen.nl>. Gedurende deze termijn is iedereen in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te brengen.

Om de omwonenden van de waterwinning te informeren over de geplande uitbreiding heeft de provincie op 2 oktober 2025 een bewonersavond georganiseerd. De kennisgeving van het ontwerpbesluit en de bewonersavond is gepubliceerd op de website van de provincie Drenthe.

5.2. Zienswijzen

Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn drie zienswijzen binnengekomen. De beantwoording van deze zienswijzen is opgenomen in de bij deze vergunning behorende Bijlage 5: "Nota van beantwoording zienswijzen uitbreiding waterwinning Beilen". De binnengekomen zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven de ontwerpvergunning aan te passen.

6. OVERWEGINGEN

6.1. Beoordelingskader

De Waterwet bevat een algemene regeling inzake het onttrekken van grondwater. De wet biedt het kader voor een evenwichtige afweging van alle belangen van kwantitatieve en kwalitatieve aard die betrokken zijn bij het onttrekken van grondwater.

De aanvraag heeft betrekking op de uitbreiding van de onttrekkingscapaciteit met 1 Mm³/jaar. De vergunningaanvraag voor de uitbreiding van de onttrekkingscapaciteit is onderbouwd met de onderzoeken zoals weergegeven in hoofdstuk 4.

In de overweging wordt rekening gehouden met belangen van derden en voor de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen. Dit zijn mogelijke effecten op landbouw, natuur, overige grondwateronttrekkingen, zettingsgevoeligheid van kwetsbare objecten, cultuurhistorie, archeologie, aardkundige waarden, bodem-/grondwaterverontreinigingen, warmte-koudeopslag (WKO) en beïnvloeding van het zoet/zout grensvlakken.

De mogelijke gevolgen van de uitbreiding op het Natura 2000-gebied Dwingelderveld dat op enige afstand van de winning ligt, vindt plaats in het kader van de behandeling van de Omgevingswet Natura 2000 activiteit.

6.2. Nut en noodzaak uitbreiding winning Beilen

WMD is verantwoordelijk voor het tot stand brengen en in stand houden van een duurzame en doelmatige drinkwatervoorziening in haar voorzieningsgebied. Dat betekent dat WMD moet beschikken over voldoende capaciteit om drinkwater te produceren en dus ook toereikende vergunningen om grondwater te kunnen winnen. Het voorzieningsgebied van WMD is verdeeld in drie clusters. Noord, Zuidwest en Oost. Voor al deze clusters heeft WMD een prognose Drinkwaterbehoefte 2022-2040 uitgevoerd. Een uitwerking van deze prognose is onder Bijlage 1 van de bij deze vergunningaanvraag behorende memo "Onderbouwing vergunningaanvraag Beilen" opgenomen. Om de drinkwatervraag in de toekomst te garanderen moet WMD per cluster, naast de geprognoseerde drinkwaterbehoefte, beschikken over voldoende reserve. Uit de prognose Drinkwaterbehoefte 2022-2040 blijkt dat WMD richting 2030 in cluster Zuidwest en Noord niet over voldoende reserve beschikt. De verruiming van de winvergunning met 1 Mm³/jaar op Beilen is nodig om de operationele reserve in beide clusters op orde te brengen.

Uit de prognose drinkwaterbehoefte 2022-2040 blijkt dat de vraag naar drinkwater stijgt door een groeiende bevolking, een hoger verbruik per inwoner in de afgelopen jaren en een stijging van zakelijk gebruik door economische groei. De voorspelde krimp in bevolkingsdichtheid en een afname in de drinkwaterafgifte zijn uitgebleven. Daarnaast moet WMD in toenemende mate rekening houden met de regionale opvang van mensen die tijdelijk in ons land verblijven. Binnen het cluster Zuidwest wordt naast deze autonome ontwikkelingen ook de groei van de voedingsmiddelenindustrie voorbereid. De afname van de grondwaterkwaliteit resulteert daarnaast in efficiëntie verlies in het productieproces. Er is meer grondwater nodig voor de productie van eenzelfde hoeveelheid drinkwater.

6.3. Vergunde hoeveelheid en kadastrale percelen

De aanvraag heeft uitsluitend betrekking op de uitbreiding van de onttrekkingscapaciteit met 1 Mm³/jaar. Dit besluit is dan ook niet van toepassing op de reeds bij vergunning van 22 augustus 1986 vergunde hoeveelheid van 4 Mm³/jaar.

De uitbreiding van de onttrekking van winning Beilen komt daarmee op:

240	m ³ per uur
5.000	m ³ per etmaal
100.000	m ³ per maand
300.000	m ³ per kwartaal
1.000.000	m ³ per jaar

De huidige onttrekkingsputten hebben mogelijk onvoldoende capaciteit om deze uitbreiding van de winning te realiseren. Daarom zijn op voorhand de nog te realiseren putten BEPP13, BEPP14 en BEPP15 in het onttrekkingsstelsel, weergegevens in bijlage 2h, opgenomen. De kadastrale percelen waar WMD Drinkwater het recht heeft om dit grondwater te onttrekken worden niet gewijzigd.

6.4. Hydrologische modelstudie

Uitbreiding van de wincapaciteit beïnvloedt in belangrijke mate de effecten van winning Beilen op de omgeving, wat gevolgen kan hebben voor andere bij het grondwater betrokken belangen. WMD Drinkwater heeft daarom een hydrologische modelstudie uitgevoerd met het grondwatermodel MIPWA v4.0 om deze effecten te bepalen. Met het model kunnen de gevolgen van de voorgenomen wijziging van de inrichting van de winning goed berekend worden en het gebruik van MIPWA v4.0 heeft onze instemming.

a. Modelbouw, kalibratie en validatie

Het stelsel zit goed in het model, er zijn geen systematische afwijkingen aanwezig. De gemiddelde afwijking is 12 cm bij de GHG en 2 cm bij de GLG. De gemiddelde absolute afwijking is 25 cm bij de GHG en 26 cm bij de GLG. De dynamiek wordt over het algemeen goed berekend. Lokaal zijn nog afwijkingen te zien. Deze worden verklaard door recente maatregelen die zijn doorgevoerd in natuurgebieden waardoor meetreeksen te kort zijn om goed aan te sluiten bij het model. Het stelsel zit op basis van de beschikbare kennis goed in het model.

Wij hebben het model daarom goed genoeg bevonden om voor deze studie de relatieve effecten van de uitbreiding van de drinkwaterwinning mee te bepalen.

b. Scenarioberekeningen

Voor de aanvraag van deze vergunning is één scenario doorgerekend namelijk de uitbreiding van de huidige winning met 1Mm³/jaar. In dit scenario zijn geen mitigerende maatregelen meegenomen.

c. Effecten op de grondwaterstand, stijghoogte, kwel en infiltratie

De extra verlaging van de GHG en GLG en stijghoogte die optreedt ten gevolge van de voorgenomen uitbreiding van de winning met 1Mm³/jaar vindt met name in het hart van de huidige verlagingcontour plaats (in de omgeving van de winning) en strekt zich niet uit tot de randen van de verlagingcontouren van de huidige vergunning. In de situatie van het huidig vergund debiet is er jaargemiddeld en vooral in het voorjaar kwel aanwezig in de beekdalen. Door de onttrekking vindt er rondom het waterwingebied wegzijging plaats. Bij uitbreiding van de onttrekking met 1 Mm³/jaar is er rondom het waterwingebied een toename in wegzijging door de grotere onttrekking en is er een afname in kwel binnen de verlagingcontour.

6.5. M.e.r.-beoordeling

Op grond van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer moet bij initiatieven voor (de aanleg of het wijzigen van) bepaalde activiteiten worden beoordeeld of er sprake is van zodanige milieueffecten dat er een milieueffectrapportage moet worden uitgevoerd. In gevallen dat een besluit of plan betrekking heeft op activiteiten die voorkomen in de bijlage onderdeel C of D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) moet bepaald worden welke procedure doorlopen moet worden om mogelijke milieueffecten te beoordelen; de m.e.r.-procedure of de (vormvrije) m.e.r. beoordelingsprocedure. De voorgenomen activiteit valt onder categorie 15.2 van onderdeel D: de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater. Hierbij valt de aangevraagde hoeveelheid (1 Mm³/jaar) onder de in dit onderdeel

genoemde drempelwaarde. Op grond van het bepaalde in artikel 2, vijfde lid, van het Beluit m.e.r. moet echter ook voor activiteiten die liggen beneden de opgenomen drempelwaarde een m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd. Ten behoeve van deze m.e.r.-beoordeling heeft de initiatiefnemer een zogenaamde aanmeldnotitie aangeleverd (ARCADIS 26 april 2024, projectnummer 30130097).

In het kader van de m.e.r.-beoordeling moet het bevoegd gezag toetsen of er bij het uitvoeren van de geplande activiteit sprake is van zodanige belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu dat zij het maken van een milieueffectrapport (MER) noodzakelijk achten. Gedeputeerde Staten moeten beoordelen of, gelet op bijzondere omstandigheden, voor het verlenen van de watervergunning een MER noodzakelijk is. Het algemene uitgangspunt bij een dergelijke beoordeling is dat er geen MER behoeft te worden opgesteld, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden. Om dit te kunnen beoordelen moet de activiteit worden getoetst aan de criteria die zijn beschreven in Bijlage III van de Europese richtlijn 2011/92/EU. De criteria zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

1. de plaats van het project
2. de kenmerken van het project
3. de kenmerken van het potentiële effect

Ad 1. Plaats van het project

Bestaand grondgebruik

De drinkwaterwinning van Beilen wordt door de spoorlijn Hoogeveen-Assen gescheiden van het stedelijk gebied van Beilen dat ten westen van de winning ligt. In het centrum van Beilen bevindt zich een industriële grondwateronttrekking van FrieslandCampina (vergund debiet 2,25M m³/j). Rondom de winning is voornamelijk landbouwgebied (62% van het landgebruik, waarvan de helft grasland, een kwart voedergewassen en een kwart akkerbouwgewassen) aanwezig en ongeveer 4 km ten zuidwesten van de winning ligt het Natura2000-gebied Dwingelderveld. Op een afstand van 2 tot 2,5 km van de winning liggen verschillende Natuur Netwerk Nederland -percelen (NNN) die grondwaterafhankelijk zijn (natuur en bos: 30% van het landgebruik in de tien kilometer rondom de winning).

Geohydrologie

De winning ligt aan het eind van een geulstructuur die is gevormd door glaciële processen met een maaiveldhoogte van rond +12 m NAP tot +14 m NAP. Het (ondiepe) grondwatersysteem bij Beilen wordt gedomineerd door één watervoerend pakket waarin de drinkwaterwinning ook is gelegen. De ontstaansgeschiedenis van dit gebied is beschreven aan de hand van geologische opbouw volgens REGIS II v2.

Kenmerken van het gebied

- In het gebied rondom de winning van Beilen is de laag met keileem slecht doorlatend (hoge weerstand) en komt voornamelijk op de hogere gronden voor. Deze laag is echter zeer wisselend van samenstelling.
- In het gebied zijn geulen aanwezig die zijn gevormd door het smeltwater tijdens de laatste ijstijd. In deze geulen is de keileem geërodeerd waardoor er minder weerstand aanwezig is. Hierbij is het ook van belang waarmee de geulen zijn opgevuld: de verspoelde keileem is vaak opnieuw afgezet als beekleem.
- De dikke laag Peelo-zand (in dit gebied zeer fijn leemhoudend zand) ligt boven de Peize-Waalre zanden (onttrekking). Deze laag heeft een grote weerstand voor een zandlaag.

Ad 2. Kenmerken van het project

De huidige drinkwaterwinning van Beilen heeft de volgende kenmerken:

- de drinkwaterwinning heeft een huidig vergund debiet van 4 Mm³/jaar;
- de winning vindt plaats op een diepte van 55 tot 85 m-mv (-41 m NAP tot -72 m NAP);
- het huidig pompdebiet is maximaal 50 m³ per uur per put;
- de grondwaterkwaliteit vanuit drinkwaterwinning Beilen wordt gemonitord door WMD. Het betreft zoet grondwater met een chloridegehalte beneden de 40 mg/l in alle pompputten. In geen van de pompputten is nitraat aangetroffen. Het ruwwater bevat gemiddeld 6,7 mg/l ijzer;
- op dit moment vindt geen infiltratie of mitigatie van de winning plaats;

De omvang van het project

De voorziene uitbreiding van de grondwateronttrekking is 1 Mm³/jaar op een huidige vergunning van 4 Mm³/jaar. De recent gerealiseerde behandelingsinstallaties voldoet in zijn huidige omvang en opzet voor de realisatie van deze uitbreiding. Eventueel dienen op termijn een aantal extra winputten te worden geboord om in geval van onderhoud of storing voldoende wincapaciteit te behouden.

Ad 3. Kenmerken van het potentiële effect

Uit berekeningen is af te leiden dat de verwachte extra verlaging van de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) en de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) volledig binnen de verlagingcontour van de bestaande winning valt. De cumulatieve effecten van een uitbreiding van de grondwaterstandverlaging zijn ook getoetst voor de vergunbaarheid.

De aangevraagde toename van de grondwateronttrekking bij Beilen heeft geen effect op alle milieuaspecten die volgens de Europese richtlijn behandeld dienen te worden. Thema's als hinder, afvalstoffen, effecten op volksgezondheid, rampen of ongevallen worden als niet-relevant geacht. Omgevingseffecten die wel beoordeeld dienen te worden, zijn hieronder puntsgewijs toegelicht.

6.6. Effecten op de omgeving

a. Landbouw

In dit gebied is het belang van landbouw groot, want het is het meest voorkomende landgebruikstype in de directe omgeving van drinkwaterwinning Beilen. De uitbreiding van de drinkwaterwinning veroorzaakt geen significante opbrengstreductie door droogteschade. Op een aantal plaatsen kan, volgens toetsing met de Waterwijzer Landbouw, de opbrengst hoger worden door een vermindering van natschade maar veranderingen zijn naar verwachting beperkt.

b. Natuur en ecologie

In de omgeving van drinkwaterwinning Beilen komen natuurgebieden voor met verschil in beschermingsstatus:

- Natura 2000-gebied (N2000)
- Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In het meest nabijgelegen N2000-gebied Dwingelderveld (4 km zuidwestelijk van de drinkwaterwinning) mag geen verandering plaatsvinden in de grondwaterstand en -kwaliteit tenzij het N2000-doelstellingen dichterbij brengt. Zowel de freatische grondwaterstand als ook de stijghoogte (kweldruk) mogen niet negatief worden beïnvloed (norm <2 cm verandering).

De dichtstbijzijnde NNN-gebieden (Terhorsterzand, Scharreveld, Brunstingerplassen en Landgoed Vossenbergh) vallen buiten het beïnvloedingsgebied (norm <5 cm verandering) van drinkwaterwinning Beilen.

Uit berekeningen van de daling van de GHG en GLG kan worden afgeleid dat de 2 cm-verlagingscontouren van zowel de huidige vergunning als de uitbreiding met 1 Mm³/jaar het N2000-gebied Dwingelderveld en de NNN-gebieden Terhorsterzand en Scharreveld niet raken.

De 2 cm contour van de toename van het effect als gevolg van de uitbreiding van de winning met 1 Mm³/jaar ligt voor zowel de hoogste als de laagste grondwaterstand (GHG en GLG) buiten verdrogingsgevoelige natuurgebieden in de omgeving van Beilen. Dit betekent dat, hoewel de 2 cm contour van zowel de huidige vergunning als de uitbreiding met 1 Mm³/jaar niet binnen het in het N2000-gebied Dwingelderveld liggen, dat de toename van het effect in het Dwingelderveld door de uitbreiding van de winning ruim kleiner is dan 2 cm. Dit geldt voor het freatische grondwater (onder de keileem) en de stijghoogte in het pompde pakket.

Het grondwatermodel kan slechts in beperkte mate de veranderingen in de hoogte van "schijn-grondwaterspiegels" boven de keileem en ander slecht doorlatende lagen berekenen. Het model berekent feitelijk de daling van de stijghoogte in het watervoerende pakket onder de keileem.

De boven de keileem liggende freatische grondwaterpakketten en schijngrondwaterspiegels worden in belangrijke mate bepaald door neerslag en verdamping en in beperkte mate van omdat grondwaterstands dalingen in het watervoerende pakket. De grondwaterstands dalingen die in werkelijkheid boven de keileem zullen optreden in deze habitattypen zijn kleiner dan de grondwaterstands dalingen die met het model zijn berekend.

Stikstof

In verband met de uitbreiding worden mogelijk op termijn drie nieuwe winningsputten met transportleidingen aangelegd. Hierbij worden mobiele werktuigen en voertuigen ingezet die NOx uitstoten. Met AERIUS Calculator versie 2022 is berekend of deze emissies leiden tot toenames van stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

Uit deze berekening blijkt dat de emissies niet leiden tot deposities boven 0,00 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden.

Significante gevolgen in verband met stikstofdepositie zijn daarom op voorhand uitgesloten.

Soortenbescherming

De waterafhankelijke broedvogelsoorten dodaars en geoorde fuut hebben overeenkomstige leefgebieden. Deze zijn verbonden aan de verschillende vennen en herstellend hoogveen (Holtveen in het oosten van het Natura 2000-gebied) (zie Figuur 3-9). De aantallen dodazzen nemen sinds het begin van de eeuw sterk toe en bevinden zich ruim boven de instandhoudingsdoelstelling. De geoorde fuut laat sinds een eerdere toename tot ca. 2000 weer een daling zien tot ver onder de instandhoudingsdoelstelling.

Leefgebied van de kamsalamander komt niet in voor in het noordoostelijk deel van het Natura 2000-gebied (provincie Drenthe, 2017).

Het Dwingelderveld is onder de Vogelrichtlijn aangewezen voor vier soorten niet- broedvogels: kleine zwaan, slobbeend, toendrarietgans en de wintertaling. Alle soorten overnachten in het Dwingelderveld op de vennen en andere waterpartijen. Voor hun voedselvoorziening gaan zij naar de omliggende weiden en akkers. De soorten zijn voor hun leefgebied niet afhankelijk van voedselarme milieus. Ook zijn zij niet gevoelig voor beperkte dalingen van de (grond)waterstand. Voor slaapplekken zijn zij (vanwege gevaar voor predatie) wel gebonden aan oppervlaktewater. De kleine zwaan komt in der winter in sterk wisselende aantallen voor. De aantallen liggen sinds 2010 aanmerkelijk onder het niveau van de instandhoudingsdoelstelling (www.sovon.nl). De slobbeend heeft daarentegen een positieve trend, waarbij met name de laatste jaren aanzienlijk meer vogels voorkomen dan de doelstelling. De aantallen toendrarietganzen en wintertalingen variëren rond de instandhoudingsdoelstelling (www.sovon.nl).

c. Overige grondwateronttrekkingen

FrieslandCampina heeft in Beilen een onttrekkingsvergunning van 2,5 Mm³/jaar. De uitbreiding van de drinkwaterwinning mag geen negatief effect hebben op deze grondwateronttrekking. Uit de modellering blijkt dat de stijghoogte ter plaatse van deze onttrekking tot ongeveer 20 cm wordt verlaagd door de uitbreiding van de drinkwaterwinning. Deze onttrekking blijft hierdoor mogelijk, er wordt géén merkbaar effect verwacht als gevolg van de extra verlaging.

d. Zettingsgevoeligheid van kwetsbare objecten

Woningen

Beilen is niet gelegen in kwetsbaar gebied voor zettingen, omdat de meeste gebouwen zijn gefundeerd op een stabiele ondergrond, zoals zand. Wel kan bebouwing zettingsgevoelig zijn door de wijze van funderen. Per postcodegebied is aangegeven welk percentage van de bebouwing gevoelig kan zijn voor zetting (Figuur ii). Met name in de oudere delen van Beilen is er overlap tussen de ligging in de verlagingscontour en de aanwezigheid van zettingsgevoelige bebouwing. Deze bebouwing ligt al in de verlagingscontour, waardoor de GxG's hier al diep beneden maaiveld liggen. In het verleden is de verlaging hier groter geweest aangezien er toen al een groter debiet onttrokken werd (maximaal gebruik bestaande onttrekkingsvergunning 4 Mm³/jaar, in combinatie met bovengenoemde industriële onttrekkingen).

Zandgronden hebben weinig neiging tot klink, oxidatie of zetting. Klei, leem en vooral veen-gronden zijn wel gevoelig voor zetting. Daarom is het van belang lokale verschillen in bodem-opbouw te duiden op basis van de bodemkaart waarop zettingsgevoelige bodemsoorten zijn ingedeeld naar klasse. Hierin is te zien dat de zetting gevoelige bebouwing van Beilen geen overlap heeft met zettingsgevoelige bodemsoorten in de ondergrond. Hieruit valt te concluderen dat extra verlaging als gevolg van de uitbreiding van de winning, niet tot (extra) zettingsschade zal leiden.

Kabels & leidingen, wegen en Spoorbaan

Op een aantal plaatsen waar de grondwaterstand verlaagd wordt, ligt infrastructuur die niet beschadigd mag raken door zettingen. De N381, de spoorlijn Meppel-Groningen en de GasUnie transportleiding kruisen de verlaging rondom de onttrekking. Door de gelijkmatige verlaging van grondwater die niet verder verlaagd wordt dan historisch aangetroffen en de ondiepe ligging van de pleistocene ondergrond ligt deze infrastructuur niet op ondergrond die aan zetting onderhevig is door de verlaging van de berekende grondwaterstanden.

e. Cultuurhistorie, archeologie en aardkundige waarden

Cultuurhistorie

De rijksmonumenten buiten de bebouwde kom (molen Makkum 38, boerderij Terhorst 7) liggen op niet zettingsgevoelige ondergrond. De rijksmonumenten binnen de bebouwde kom (kerk Prins Bernhardstraat 12, huis Kruisstraat 6, huis Julianastraat 28) hebben geen bodemtype toegekend gekregen op de bodemkaart. Afgaande op nabije boringen en historisch landgebruik liggen deze gebouwen op de es van Beilen en niet in het beekdal van de Beilerstroom, waardoor onder deze gebouwen geen veen voorkomt. Bovendien wordt de grondwaterstand hier niet verlaagd tot niveaus lager dan historisch zijn aangetroffen.

Archeologie

Een aantal archeologisch waardevolle gebieden liggen binnen de invloedszone (<5cm) van de uitbreiding van de drinkwaterwinning. Het gaat met name om het centrum van Beilen en rondom Alting en Klatering. Archeologische waarde is alleen te verwachten in recente afzettingen. De grondwaterstanden dalen in de huidige situatie periodiek al tot onder (het niveau van) de keileem, waardoor eventuele archeologische waarden al meerdere malen langdurig aan zuurstof zijn blootgesteld. Door het periodiek droogvallen van de veenafzettingen in de huidige situatie vindt ook oxidatie plaats, zodat het effect van uitbreiding van de winning nihil is. De verlaging van de stijghoogte zal daarom geen nieuw effect hebben op archeologie.

Aardkundig erfgoed

De Klateresch is beschermd aardkundig erfgoed met een oude es en houtwallen, deze wordt niet aangetast door verlaging van het grondwater.

Hieraan toegevoegd beschermt de provincie (mogelijke) pingoruïnes en beekdalen. De bewezen pingoruïnes op de Holtheres liggen buiten de invloed contour van de drinkwaterwinning. Ten noorden van Beilen liggen een aantal potentiële pingoruïnes wel binnen de verlagingscontour van de drinkwaterwinning. Ter plaatse van deze pingoruïnes is een boring in DINO loket aanwezig die laat zien dat de onderkant van het veen zich bevindt op 2,20 meter onder maaiveld, terwijl de GLG in de huidige situatie al op 2,70 meter onder maaiveld is, waardoor oxidatie van een eventuele veenbodem al plaatsvindt onder de huidige omstandigheden. De drinkwaterwinning leidt hier niet tot aanvullende schade aan deze pingoruïnes.

Daarnaast zijn ook in het beekdal veengronden aanwezig die gevoelig zijn voor oxidatie. Deze liggen op een zandondergrond, waarbij de veenbasis ook in de huidige situatie droogvalt in droge periodes. Dit veen is daarmee in de huidige situatie niet vrij van oxidatie. Echter, uit analyse van historische tijdreeksen blijkt dat rondom Beilen in het verleden de stijghoogten in het eerste watervoerende pakket (onder de keileem) al langdurig lager zijn geweest dan de verwachte stijghoogtes ná uitbreiding.

Gelet op de vergelijking van de stijghoogten in het verleden en de verlaging van door uitbreiding van de winning is alleen direct ten noordoosten van de winning een extra verlaging van de GLG te verwachten. Hier bevindt zich naar verwachting echter geen veen of pingo die aangetast kan worden door verlaging van de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket. Een mogelijke aantasting van de mogelijke pingoruïnes (en veengronden) hangt daarmee niet samen met de extra verlaging van de grondwaterstand als gevolg van de uitbreiding van de drinkwaterwinning.

f. Bodem- en grondwaterverontreinigingen en eventuele lopende saneringen

Verspreiding van de verontreinigingen kan nadelige gevolgen hebben op de omgeving. Als deze stoffen door de winning van Beilen worden aangetrokken, zou dit een probleem kunnen opleveren voor de volksgezondheid.

Er is geen sprake van verontreinigingen rondom de winning Beilen.

g. Warmte-koudeopslag (WKO)

Bij de aangevraagde uitbreiding van de grondwateronttrekking is er een risico op beïnvloeding van bodemenergiesystemen waarbij energieverliezen kunnen optreden. Dit zijn energieverliezen door grondwaterstandverlagingen waardoor een hogere opvoerhoogte gerealiseerd moet worden (meer energieverbruik van de pomp). Ten zuiden van de winning bij Beilen liggen een aantal gesloten bodemenergiesystemen, maar geen open bodemenergiesystemen. Energieverliezen door verandering van grondwaterstroming zijn niet van toepassing op gesloten bodemenergiesystemen.

h. Beïnvloeding van het zoet/zout grensvlak

Het zoet/zout grensvlak bevindt zich nabij Beilen op een diepte van 140 tot 175 m (-125 m NAP tot -160 m NAP). De opwaartse flux van deze diepte naar de winputten wordt tenietgedaan door een neerwaartse flux in de directe omgeving (< 1 km) van de winputten. Hierom is het aannemelijk dat er geen nadelige effecten op het zoet/zout grensvlak te verwachten zijn. Desondanks zal WMD de ontwikkelingen in het zoet/zout grensvlak intensief blijven monitoren.

Conclusie

Op basis van deze effectbeoordeling komen wij tot de conclusie dat:

1. de voorgenomen uitbreiding van de drinkwaterwinning geen zodanig negatieve (milieu) gevolgen heeft dat het noodzakelijk is hiervoor een m.e.r.-procedure uit te voeren;
2. op basis van de bij de aanvraag en de daarbij behorende onderbouwende documenten, met in achtneming van de in deze vergunning opgenomen voorschriften, de gevraagde uitbreiding van de grondwaterwinning op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd en daarom de gevraagde vergunning kan worden verleend.

6.7. Effecten op grondwaterbescherming

De provincie stelt in de Provinciale Omgevingsverordening grondwaterbeschermingsgebieden vast voor het veiligstellen van de drinkwatervoorziening. Hierbinnen gelden beperkingen die invloed hebben op het gebruik van deze gebieden.

De omvang van het grondwaterbeschermingsgebied is afhankelijk van de beschermingsgraad die door de provincie noodzakelijk geacht wordt voor de drinkwaterwinning in combinatie met de rekenkundige reistijd van het grondwater naar de putten van drinkwaterwinning Beilen. De berekende reistijden en de verhoudingen van het landgebruik binnen de intrekgebieden veranderen nauwelijks als gevolg van de uitbreiding van de winning. Naast de uitbreiding van de winning zijn diverse aspecten van invloed op het toewijzen van het grondwaterbeschermingsgebied.

Uit de hydrologische modelstudie blijkt dat het extra onttrekken van 1 Mm³ grondwater per jaar in combinatie met nieuwe inzichten van de ondergrond van invloed is tot buiten de contouren van de reeds ingestelde beschermingsgebieden rond drinkwaterwinning Beilen. Om de winning in voldoende mate te beschermen zal daarom aan provinciale staten van Drenthe worden voorgesteld de omvang van de bestaande beschermingsgebieden aan te passen.

Op de kaart die in bijlage 4 aan deze vergunning is toegevoegd is deze voorgenomen aanpassing ten aanzien van grondwaterbescherming weergegeven.

BIJLAGE 2: VERGUNNING AANVRAAG EN ONDERBOUWENDE DOCUMENTEN

- Bijlage 2a: Aanvraag omgevingsloket - Uitbreiding drinkwateronttrekking Beilen (aanvraag-nummer 7929193, d.d. 31 juli 2023)
- Bijlage 2b: Memo - Onderbouwing vergunningaanvraag Beilen (WMD, d.d. 15 september 2023)
- Bijlage 2c: Geohydrologisch modelonderzoek en effectbepaling - Vergunningonderbouwing Waterwet (Arcadis, d.d. 8 mei 2024)
- Bijlage 2d: Modellerings uitbreiding waterwinning Beilen - Bijlage C (Arcadis, referentie D10045801:36, d.d. 18 juli 2023)
- Bijlage 2e: Uitbreiding drinkwaterwinning Beilen - Voortoets (Kleijberg Ecologie, kenmerk KE07-01, d.d. 12 april 2024)
- Bijlage 2f: Memo – Stikstofdepositie uitbreiding puttenveld- winning Beilen (WMD, d.d. 17 maart 2023) inclusief Aeriusberekening (kenmerk RWRU6N9AkouM, d.d. 16 maart 2023)
- Bijlage 2g: Bureauonderzoek Archeologie en Aardkunde (Arcadis, referentie AAR 398, d.d. 19 juli 2023)
- Bijlage 2h: Overzicht onttrekkingsstelsel en monitoringsfilters winning Beilen (WMD, d.d. 10 maart 2025)

BIJLAGE 3: M.E.R.-BEOORDELINGSBESLUIT

Memo - m.e.r.-aanmeldnotitie asv uitbreiding winning Beilen (Arcadis, referentie D10056515:78, d.d. 26 april 2024)

BIJLAGE 4: KAART GRONDWATERBESCHERMINGSGEBIEDEN

Concept – situering huidige en voorgestelde grondwaterbeschermingsgebieden - uitbreiding winning Beilen (kaartnummer 202203539-B4)

Concept – situering huidige en voorgestelde bodemenergie restrictiezone - uitbreiding winning Beilen (kaartnummer 202203539-B5)

BIJLAGE 5: NOTA VAN BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

Nota van beantwoording ziens

